

TEKST & BEELD: KIM VAN DAM

In de Blue Suede Shoes van ELVIS

Hij zou in januari 75 zijn geworden, Elvis Presley, The King of Rock 'n Roll. Maar in Tupelo en Memphis (USA) is de herinnering aan hem nog springlevend.

In de voetsporen van The King. Elke Elvisfan of -geïnteresseerde zou deze reis eens moeten maken: van zijn geboorteplaats tot zijn graf. En u hoeft er maar twee plaatsen voor te bezoeken. Waar de tijd heeft stilstaan en waar Elvis elk moment de hoek om kan komen: Tupelo en Memphis.

Kim van Dam (1966) besloot zes jaar geleden om als reisjournalist te gaan werken. Al snel ontdekte ze een tweede passie: fotografie. Sindsdien reist ze de hele wereld over om reisreportages te maken voor diverse tijdschriften en magazines. Voor Zin vloog ze naar Memphis en dook ze in het leven van Elvis.

TUPELO (hoe het begon)

Tupelo, een slaperig stadje in Mississippi waar je zo aan voorbij zou rijden. Ware het niet dat hier op 8 januari 1935 Elvis Presley wordt geboren. De familie is arm en woont in een wijk die als 'de verkeerde kant van Tupelo' bekend staat. Vader Vernon Presley bouwt het huis zelf, samen met zijn broer en vader. Kosten 180 US dollar, een lening die Vernon niet kan afbetalen. Het gezin verhuist tweeënhalve jaar later en gaat inwonen bij de ouders van Vernon. Het witte houten huis met veranda is bescheiden qua afmetingen, slechts twee kamers: een slaap/woonkamer en een keuken. "Het hele huis past in mijn woonkamer op Graceland," zou Elvis later zeggen.

Gospel in de kerk

Moeder Gladys Presley neemt haar zoon elke week mee naar de *Assembly of God*-kerk waar ze een degelijke maaltijd krijgen (dat schoot er de rest van de week nog wel eens bij in). Elvis komt er in contact met gospel, althans, de witte variant van deze muziek, want in het Mississippi van die tijd is blank en zwart strikt gescheiden. De muziek intrigeert hem en als het even kan, zingt hij mee met het gospelkwartet. Dat wil hij ook wel worden als hij groot is: zanger in zo'n kwartet. Het loopt anders, maar gospel blijft een grote rol spelen in zijn muziek. De enige drie Grammy's die hij krijgt, krijgt hij voor gospelnummers, nooit voor zijn rock 'n' roll-hits.

De kerk waar de familie destijds heenging, is volledig gerestaureerd en staat nu in het park bij Elvis' geboortehuis. (*Assembly of God Church, 306 Elvis Presley Drive*)

Zijn eerste gitaar

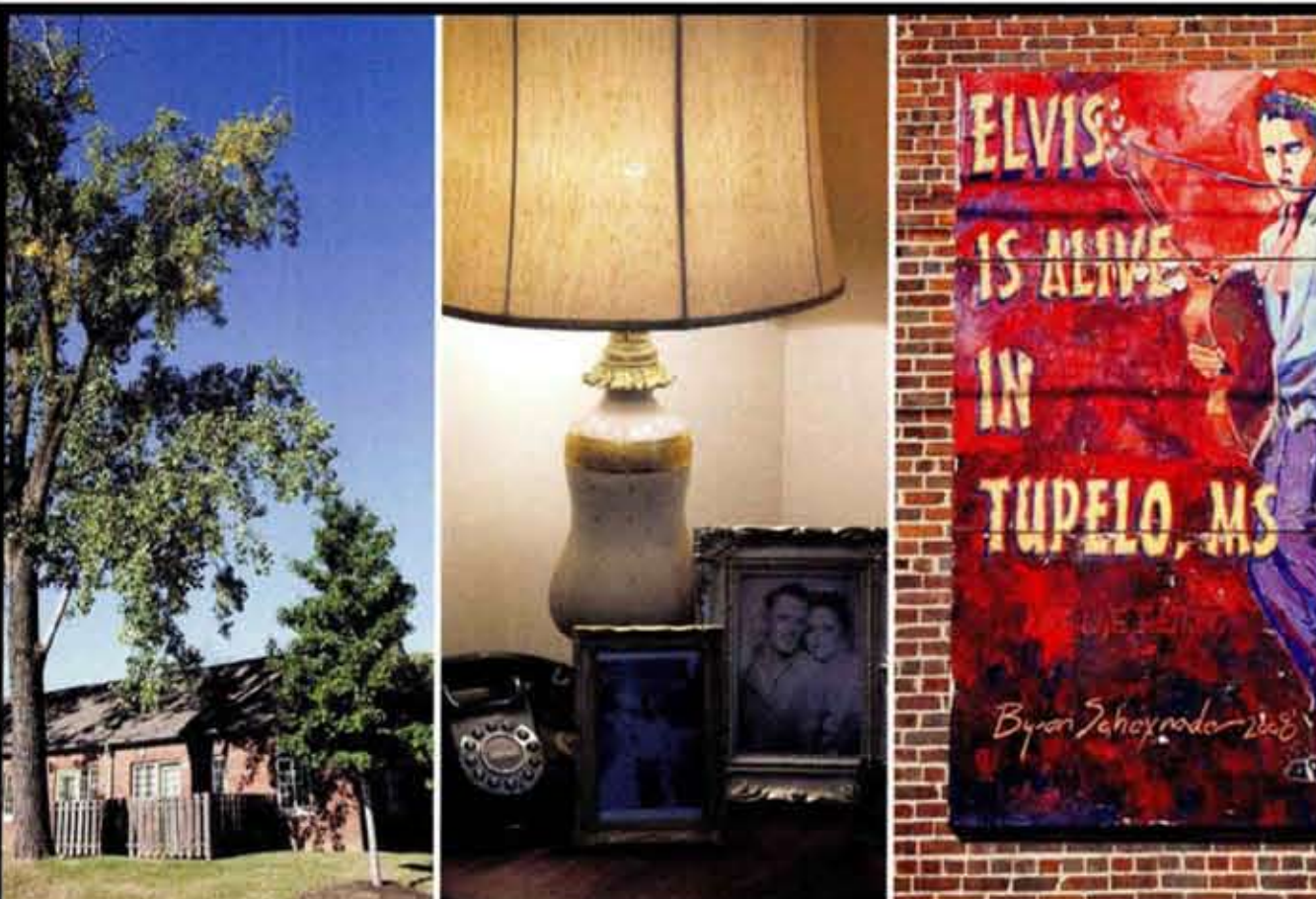
Een fiets wil Elvis voor zijn 10de verjaardag. Met mama Presley wandelt hij naar *Tupelo Hardware Store*. Maar een fiets blijkt iets te hoog gegrepen voor het budget van Gladys. Een gitaar dan? probeert ze. Om zijn moeder te plezieren neemt Elvis het instrument even in handen en tokkelt wat. Geen gedenkwaardig optreden maar hij wordt er toch door gegrepen. Het merk van de gitaar die Elvis cadeau krijgt bestaat niet meer, maar bij *Tupelo Hardware Store* worden naast moerjtes en boutjes nog altijd veel gitaren verkocht. Er is ruim 60 jaar later maar weinig veranderd aan de winkel, vertelt George Booth, zoon van de toenmalige eigenaar. Nog steeds komen busladingen Elvis-fans langs om de winkel met eigen ogen te zien. (*Tupelo Hardware Store, 114 W Main Street*)

Naar de grote school

Lawhon is de school waar Elvis onder meer leerde rekenen, schrijven en lezen. Even telefonisch een afspraak maken en u kunt zelf door de gangen lopen waar de jonge Elvis rondrende. Het auditorium waar hij geregeld op het podium stond is nog exact zo. Plannen om kussentjes op de Spartaanse houten stoelen te leggen halen het niet: alles moet in originele staat blijven. Elvis' eerste publieke optreden is tijdens de *Mississippi-Alabama Fair & Dairy Show* waar hij het nummer *Old shep* vertolkte. Hij wint niet maar *Old shep* zingt hij daarna nog vele, vele malen. (*Lawhon Elementary School, 140 Lake Street*)

Jeugd vrienden

Je kunt ze zomaar tegenkomen: de jeugd-vrienden van Elvis. Ze wonen nog altijd in

BOVEN: Huurappartement Lauderdale Courts in Memphis. RECHTS: Ook in geboorteplaats Tupelo is Elvis verre van vergeten. ONDER: Elvis' huis Graceland. Doorkijkje vanuit de woonkamer op de muziekkamer.

BOVEN Links: Legendarische Sun Studio Midden: National Civil Rights Museum. MIDDEN: Mississippi Boulevard Christian Church.

Tupelo. Shirley Jones bijvoorbeeld, die Elvis het nakijken gaf tijdens de *Mississippi-Alabama Fair & Dairy Show*. Na schooltijd speelt Elvis onder anderen met Sam Bell, een zwarte jongen. Sam herinnert zich nog dat ze samen gingen *skinny dippen* in een meer-je en dat Elvis dol was op kaasbroodjes. Die liefde voor kaas is ook wat jeugd-vriend James Ausbon zich herinnert: "Als we geld hadden, kochten we een cheeseburger en een cola bij *Johnnie's Drive In*." Het fast-food-restaurant is er nog altijd, met foto's van Elvis. (*Johnnie's Drive In, 908 E Main Street*)

Soms gaan Sam en Elvis naar de bioscoop. Elvis klimt altijd over de afscheiding tussen blank en zwart zodat hij bij zijn vriendje kan zitten. Discriminatie komt niet voor in het woordenboek van de jonge Elvis. Hij speelt geregeld met vriendjes in de zwarte wijk *Shake Rag* waar hij kennismaat met de blues en Muddy Waters ziet optreden. Hij luistert naar zwarte gospelmuziek, buiten zittend op de trappen van de kerk. De blues en de gospel, hebben Elvis gedurende zijn hele carrière geïnspireerd en zijn muziek en sound beïnvloed.

MEMPHIS (waar het eindigde)

Een eigen slaapkamer

Jarenlang zware tijden voor de Presleys eind jaren vijftig. Vernon heeft geen werk en besluit in 1948, Elvis is 13 jaar, zijn geluk in grote stad Memphis te zoeken. Ze vertekken met enkel wat kleding en kleine persoonlijke spullen, de schamele inboedel was verkocht. Elvis bezoekt in Memphis de *LC Humes High School*. Een hele schook: een school met 1700 leerlingen. Het gezin krijgt na ongeveer een jaar van hot naar her ver-

Als hij net 22 is, koopt Elvis Graceland voor 100.000 dollar

huizen, een tijdje een woning in *Lauderdale Courts*. Dat was een bouwproject met betere huizen voor de armen. Maar nog altijd geen paradijs op aarde. De familie Presley woont in een appartementencomplex (hun appartement is te bezichtigen). Vergelijken met het minihuis in Tupelo is het een grote woning waar Elvis een eigen slaapkamer heeft. De inrichting nu is in de stijl van toen maar een stuk luxer omdat het appartement tegenwoordig wordt verhuurd als B&B voor 250 dollar per nacht. Een stel dat net getrouwd was in een kapel op Graceland en de huwelijksnacht graag in dit appartement wilde doorbrengen, sliep er als eerste. (*www.lauderdalecourts.com*)

Het eerste plaatje

Een verlegen jochie van achttien is Elvis als hij bij *Sun Studio* binnenloopt voor een verlaagd verjaardagscadeautje voor zijn moeder: voor 4 dollar een eigen plaatje opnemen. Eigenaar Sam Phillips (die niet bij de opnames aanwezig is maar het nummer later hoort) is niet onder de indruk. Zijn assistent Marion Keisker wél. Een jaar later komt Elvis terug. Samen met muzikanten Scotty en Bill speelt hij enkele nummers. Opnieuw is Sam niet onder de indruk. Tot Elvis in de pauze voor de lol *That's all right mama* zingt. Een hit, weet Sam. En hij krijgt gelijk. De tijd van Elvis bij *Sun Studio* wordt tijdens de rondleiding door Cora levendig verteld. In de opnamestudio, waar talenten nog altijd hun eigen plaat kunnen opnemen, staat de microfoon waarmee Elvis werkte nog steeds. (*Sun Studio, 706 Union Avenue*)

Honderden meters live muziek

Elvis is te jong en heeft de verkeerde huidskleur, maar is geregeld te vinden in *Beale Street*, waar hij zijn kleding koopt en blues

uit de speakers van alle cafés klinkt. Nog altijd is dit dé muziekstraat van Memphis, waar het vooral op zaterdagavond zo druk is, dat je over hoofden kunt lopen. Door afzettingen, controle en politiewagens is *Beale Street* de meest veilige straat van de stad. En is het dus onbezorgd genieten van de optredende bandjes en het bijzondere neonlicht aan de gevels.

Praise the Lord

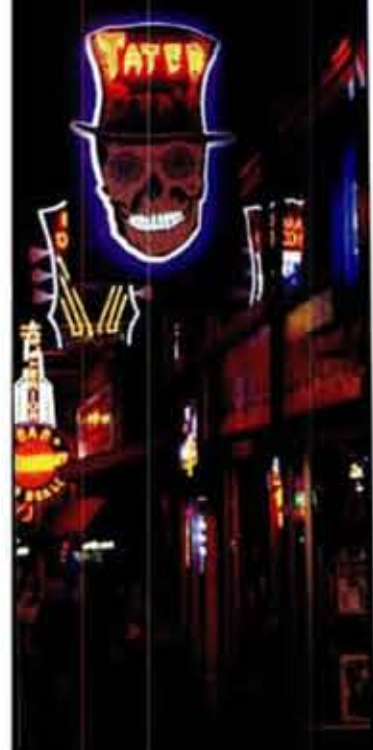
Gospel was een van de belangrijkste stromingen die Elvis' muziek beïnvloedde dus bezoek in Memphis vooral een gospelkerk. De deuren van de *Mississippi Boulevard Christian Church* staan wagenwijd open, en al zijn de vaste bezoekers zwart, ook blanke bezoekers zijn er welkom. De enorme kerk is afgeladen, voorin staat het koor in fleurige kleding en zingt de longen uit het lijf. Klinkt goed. Even rondlopen wordt niet als storend ervaren. Relax en geniet, lijkt het motto. Zelfs niet-gelovigen beleven hier een mooie muzikale ochtend. (*Mississippi Boulevard Christian Church, 70 N Bellevue Blvd.*)

Sandwich pindakaas-banaan

Bij de achteruitgang, met zijn rug naar de zaak en zijn hoofd naar de spiegel die er dan nog hangt, zit Elvis geregeld in *The Arcade Restaurant*. Via de spiegel houdt hij in de gaten wie er binnenkomt en kan hij vluchten via de achteruitgang als het bezoek hem niet bevalt. Bij zijn favoriete tafeltje is tegenwoordig een herdenkingsplek. Je kunt er een *fried peanut butter & banana sandwich* bestellen. Een favoriet van Elvis, al stond-ie toen niet op het menu. De sandwich was een vondst van zijn privékok op Graceland. De locatie van *The Arcade* (540 S Main Street) was lange tijd een no-go-arena. Na de moord op Martin Luther King niet ver daar van ->

BOVEN: Herinneringen aan Elvis. ONDER: Graceland.

BOVEN: Beale Street in Memphis ONDER: Elvis' graf op Graceland

Jaarlijks wandelen zo'n 600.000 fans door Elvis' huis

daan, werd het een soort spookwijk. Maar het oudste café van Memphis hield stand en nu is de wijk heel populair aan het worden. Het hele verhaal over Martin Luther King en de strijd voor gelijke rechten die hij voerde, is prachtig verbeeld in het National Civil Rights Museum, gevestigd bij het Lorraine Motel waar King werd vermoord. (*The Arcade, 540 S Main Street*)

Zijn kleermaker

De gebroeders Lansky vestigen zich in 1946 op *Beale Street*, waar nu disco *Republic* zit. Bernard Lansky maakt de kleding die Elvis in het begin van zijn carrière draagt, broeken met strakke pijpen en de roze/zwart-combinaties. Diverse stukken die voor The King ontworpen zijn, zijn nu nog steeds te koop, onder meer in de winkel van het *Peabody Hotel*. Daar is de oude zelf Bernard ook nog geregeld te vinden. (*Peabody Hotel, 149 Union Avenue*)

Overdagde porties dry ribs

Een letwat smoezellig steegje, een weinig fantasievol uithangbord en een hoge schoorsteen waar veel rook uitkomt. Dat is de setting van een van de beroemdste restaurants van Memphis: *Charlie Vergos' Rendezvous*. Elvis komt er zelf niet (hij wil altijd de hele tent afnuren en dat wil eigenaar Charlie zijn klanten niet aandoen) maar laat wel de *dry ribs*, die het restaurant zo beroemd maken, bij hem thuisbezorgen. Een trapje de kelder in en je staat in een zeer rijk gedecoreerd restaurant waar 750 mensen kunnen eten. Niet raar opkijken als een beroemdheid aanschuift aan het tafeltje naast u. V.L.P.'s als de Rolling Stones, Bill Clinton, Justin Timberlake en Frank Sinatra aten ook bij *Rendezvous*. (*Charlie Vergos' Rendezvous, 52 S 2nd St*)

Elvis' paradijs: Graceland

Jarenlang leefde hij in armoede. Zijn succes als zanger, entertainer en acteur maakt daar in één keer een eind aan. Nog maar net 22 jaar oud koopt Elvis voor 100.000 US dollar een *mansion* met de naam *Graceland*. Deze ligt aan wat nu de *Elvis Presley Boulevard* heet. Naar naamboards is het lang zoeken: die worden meteen weer gestolen als er nieuwe opgehangen zijn. Zo'n 600.000 fans komen jaarlijks naar *Graceland* om door het huis van een van de grootste Amerikaanse legendes te wandelen. Hier groeide Elvis' dochter Lisa Marie op en ontving hij familie en vrienden. Te bewonderen zijn onder meer de foyer met kroonluchter, de overdagdag ingerichte woonkamer en de muziekkamer met piano. De keuken was het kloppend hart van het huis, de protserige eetkamer het toneel van uitgebreide diners. Opvallend is de tv-kamer in het souterrain met felgele muren en drie tv's zodat Elvis niet als president Johnson drie networks tegelijk kon zien. In het hele huis staan 14 tv's: de glamour van de jaren zestig en zeventig. (*Graceland, Elvis Presley Boulevard*)

En dan is het 16 augustus 1977. Die ochtend word: Elvis dood gevonden in de badkamer van *Graceland*, slechts 42 jaar oud. Uit privacyoverwegingen is de bovenverdieping waar zijn slaap-, werk- en badkamer waren gesloten. Wel is zijn graf te bezoeken, want hij ligt op zijn eigen landgoed begraven, tussen zijn vader en oma in. Sommige bezoekers pinken een traantje weg bij het lezen van de lieve tekst van vader Vernon op Elvis' grafsteen. De plek is bezaaid met bloemen, beertjes en boodschappen van fans. Ruim 30 jaar na zijn overlijden is de herinnering aan The King of Rock 'n Roll nog springlevend! ■